

בריאות העטינים. בכלל יש לראות את הנסיון הזה ואת מסקנותיו כפרלימנריים בלבד, אך לדעתי יש בהם כדי לעודד את כל הגורמים העוסקים בשטח זה.

תודתי נתונה בראש ובראשונה לצוות הרפתיים בקיבוץ יקום על נכוונותו לטרוח כה רבות להצלחת הנסיון, ליצרני נירות חוגלה בע"מ על נכוונותם לספק לצורכי נסיון זה כל כמות ניר שנדרשה ללא תמורה כספית, למועצת החלב על מימון הבדיקות ולתנובה אשר בה נערכו בדיקות המעבדה.



משמעותי בקיבוץ זה דווקא, אך שיקולנו היה שאם התוצאות לא תהיינה גרועות יותר – דיינו. כדי לבדוק מהי מידת השיפור לגבי משקים ששיגרת החליבה בהם שונה מזו הנהוגה בקיבוץ יקום, דרושה בדיקה מקיפה יותר.

יש לבדוק את כדאיות המעבר לחליבה ביבש בעונות שונות של השנה (בעיקר לגבי חודשי חורף גשומים) ובאזורים שונים ובתנאי ממשק שונים.

בנוסף לכך יש לשלב, גם בדיקות המכון הווטרינרי – להבחנת אפשרות השפעה על

## ניסוי שני בחליבה ביבש

משה סבוראי, גרנות

עם סגירת החוברת נמסר למערכת על ידי הח' משה סבוראי, שבמסגרת "גרנות" הסתיים ניסוי שני שנערך באזור באותו נושא של "חליבה יבשה". להלן סקירה קצרה.

### העורך

כל דגימות החלב נדגמו ממכל החלב. בוצעו ספירת חיידקים כללית וספירת אנטרוקוקים. מספר החיידקים בספירה היתה בתחום סביר עד טוב מאוד הן אחרי חליבה רטובה והן אחרי היבשה. מספר האנטרוקוקים היה אף הוא בתחום סביר עד טוב מאוד. בעוד מספר החיידקים הראה סטיות קלות בלבד בין 2 השיטות ללא כיוון ברור, נגלה ריבוי ססוים באנטרוקוקים בחליבה יבשה, פרט למשק אחד. בניסוי קצר זה, כמו בניסוי הקודם שערכנו מתקבל הרושם שבתנאים, ששררו בחמשת המשקים בעת הניסוי, לא היתה השפעה משמעותית לחליבה ביבש.



הניסוי התנהל בימים 21.5 – 25.5 ש.ז. בחמש רפתות במשקי "גרנות".  
ב-21.5 וב-23.5 נדגם החלב לאחר ביצוע חליבה ברטוב. בכל המשקים הרטיבו את העטינים בחצר ההמתנה ובארבעה משקים הרטיבו אותם גם במכון החליבה. רק במשק אחד שהו הפרות בחצר, אחרי הרחיצה, כך שהעטינים התיבשו ולא הורטבו מחדש במכון. באף אחד מהמשקים לא נוגבו העטינים במכון. ב-22.5 וב-24.5 נדגם החלב לאחר ביצוע חליבה ביבש. העטינים לא הורטבו כלל, נוגבו בעזרת מטלית נייר יבשה רק במידת הצורך, ועטינים ספורים בלבד – שהיו מרוחים בזבל – נרצחו במים במכון.

### מבצע כריכת "משק הבקר והחלב"

"משק הבקר והחלב" מפרסם חומר מקצועי המיועד לא רק לקריאה חד-פעמית בלבד בעת פירסום כל חוברת. מאמרים רבים חשובים גם במועדים מאוחרים יותר כחומר עיון אשר הבוקר המתקדם נזקק לו במרוצת עבודתו. כבשנים קודמות, אנו נמסור את חוברותיך (151 – 160) לכריכה, במחיר הוצאות העבודה בלבד. שלח את החוברות 151 – 160 אלינו עד ל-15.8.79.

מערכת "משק הבקר והחלב"